Ötödik évfolyam. 2. szám. Székely-Udvarhely, 1899. január 8.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Papok-, tanitók- és községi elöljáróknak egész évre 6 kor., a tanitó-egylet tagjainak, községi és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
BETEGH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □ cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. — Bélyegdij külön 60 fillér. Nyilttér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő.
Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetési iroda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Egy hazai iparág fellendülése.

Egy, az utóbbi időben hazai iparosaink körében sokat variált témát választottam megbeszélésem tárgyává.

Azt hiszem, nem tulzok amaz állitásommal, hogy báró Atzél Béla azon akcziója előtt, melylyel az angol mintáju butorok importálása által a hazai butoripar fellendülését s butorasztalosaink izlésének csiszolását és előállitási képességük tökéletesitését czélozta, évtizedeken át nem vitatkoztak annyit a magyar butoriparról, mint az utóbbi években.

Az emlitett eljárás — az aránylag rövid idő daczára, mely kezdeményezése óta lefolyt — sok üdvöset eredményezett.

Elég egy pillantást vetnünk a jobb butorüzletek kirakataiba s meggyőződhetünk, hogy üzletembereink a distingvált izlés iránt fogékonysággal és érzékkel birnak, a mi természetesen csak ugy lehetséges, ha ez az érzék a vevők részéről megfelelő keresettel honoráltatik.

Épenséggel nem hátrányos, hogy butoriparosaink angol módra ugyan, de mégis önállóan konczipiálják készitményeiket és nem utánozzák vakon a báró Atzél Béla inicziativájára tiszta angol stylben berendezett »Park-klub« butordarabjait, sőt egyenesen dicséretet érdemel, hogy az eredeti tervezet mellett az előkelő angol izlésnek teljesen megfelelő és kifogástalan tiszta kivitelü gyártmányokat állitanak elő.

Az angol styl bevezetése kereskedelmi szempontból is haszonnal jár, mert sikerült a nagyközönség vevőkedvét a hazai gyártmányokra terelni, a mi ez esetben hazai vevőink jó izlésére is vall; közgazdasági tekintetben pedig azért üdvös, mert nagyobb számu munkások jobb keresethez jutottak hazánkban.

Az emlitett mozgalom legjelentékenyebb eredménye azonban, hogy a külföldi, különösen pedig a bécsi butorhozatalt minimumra sikerült szoritani. A bécsiek angol mintautánzatai mivel sem különbek a mieinknél, a behozatal költségeire való tekintetből azonban jóval drágábbak. A bécsi produkczió renaissance és barok-stylü butoraival tagadhatlanul még ma is előkelő helyet foglal el, de csakis a finomabb és legfinomabb kivitelben s ily minőségü butorokban még mindig van Bécsnek nálunk némi — utóbbi időben nagyon megcsappant — piacza.

Elvesztette azonban teljesen Bécs a magyar fogyasztási területet amaz olcsóbb nemü butorokban, melyek százezrek berendezéséhez szükségesek és a melyekből előbb sok millió értékü árut küldtek Magyarországba. Sőt kiszoritjuk őket egyenrangu, de olcsóbb butorainkkal magukból az osztrák tartományokból. Eleinte ugyan meglehetősen idegenkedtek a magyar gyártmányoktól, mert azt hitték, hogy a magyar exporteurok Bécsben vásárolnak. Mikor azonban meggyőződtek versenyképességünkről: sikerült ott piaczot hóditani és az összeköttetést — a hol csak nem szerfölött kedvezőtlen — a fuvardij reláczió — állandóan fenn is tartjuk

Kivételt képeznek természetesen a cseh atyafiak, a kik minden iránt, a mi magyar, averzióval viseltetnek, mig az olasz és német nyelvü osztrákok általában jóakaró érdeklődést tanusitanak a magyar butorgyártmányok iránt. Kedvező jelenség, hogy szivesebben vásárolnak tőlünk, mint a bécsiektől, minek részben az az oka, hogy az osztrák tartományokban nem jó szemmel nézik a bécsi verseny dominálását Ausztria általános iparának rovására. De van ennek más oka is. Az osztrákok tudják jól, hogy iparunk fejlődését első sorban a kormány bőkezü támogatásának köszönhetjük. Minthogy nem lehetnek alaposan informálva a kormány nyujtotta szubvencziókról, oly tulzott fogalmaik vannak róluk, hogy ipari versenyképességünk tekintetében ugyszólván semmit sem tartanak lehetetlennek.

Sch. M.

Apró adósságok.

Alig létezik a föld kerekségén ember, a ki még apró adósságot nem csinált volna. Az élet esélyei oly számosak, hogy még a leggazdagabb ember is juthat oly helyzetbe, hogy hirtelen apró költségeit nem fedezheti s ha bármily rövid időre is, mégis embertársai szivességét kell hogy igénybe vegye.

De nem a gazdagokról szólok, hanem arról a hires alakról, a mely örökös pillanatnyi pénzzavarban leledzik. Gondot okoznak a nagy kiadások, ezeket minden áron fedezni kell: a kis kiadások legtöljebb kellemetlenek és az átlagembernek szoktak akadni jóbarátjai, a kik a kellemetlenségből kimentik. Igaz, hogy csak bizonyos ideig, mert ha az apró adósságok annyira felszaporodnak, hogy a »nagy adósság« gyüjtő nevére is beillenék: következik a nyomasztó gond, a melyre már sokkal ritkábban akad jóbarát, a ki segitene azt vállunkról leszedni.

Ime a hógörgeteg utja: Iczi-piczi hópehely az egész, a mikor a hegytetőről megkezdi gördülő utját s mire leér a mélységbe, eltipor, agyonzuz embert, jószágot, házat, gazdaságot.

Azt a kis hópehelyt kellene utjában feltartóztatni, hogy lavinává ne legyen. Emberi kéz nem igazithatja a természetet, ám az életben vigyázni lehetne, hogy az apró adósságokból nagyok ne legyenek, legelsőbben ugy, hogy apró adósságokat különös kényszer nélkül ne csináljunk.

Mert az apró adósság majdnem mindig a könnyelmüség következménye. Figyelmet nem forditunk rá, alig vesszük számba és csak szörnyülködünk és ijedünk meg, a mikor észrevesszük, hogy a sok kicsi mily sokra ment.

E századbeli gentry-nknek az apró adósság volt a megölője. Hej de sokakat ösmerek, a kik vig zeneszó mellett, jóbarátjaik körében mindig mindig megfeledkeztek arról, hogy mulatságaikat apró adósságok árán szerezték meg maguknak és csak akkor ébredtek fel lethargiájukból, a mikor már hangos dobszó hirdette: »Ki ad többet érte?« Minő ébredés ez a jóllétben megszokott kényelmét, mulatságát mindenek fölött szerető, dologtalan embernek.

Majdnem merném állitani, hogy az apró adósság a magyar jellegzetes vonását képezi. Lovagias, vendégszerető, gavallér tempói a takarékosság alfáját, a kicsinynek megbecsülését teljesen kizárják. Maga a természet évszázadokon át bő áldást nyujtott a magyarnak s nem csoda, hogy a kiről az anyaföld oly édesen gondoskodott, zsugori nem lehetett. A szomszédokról nem gondoskodott a jó Isten oly bőségesen. A szük bevételek takarékosságra kényszeritették őket s a mit ők a lovagiasság és vendégszeretet tulajdonságaiból nélkülöznek, azt kitünően kifejlett takarékossági érzékkel kárpótolták.

Ime igy kellett követkeni. A külföldön a bevételek nagyjában egyformák maradtak, a legszükebbre szabott kiadások is egyformák maradtak. Nem ugy hazánkban. A kiadások itt egyformák maradtak ugyan, de a bevételek nagyon, de nagyon csökkentek. Nagy baj, de nagyobb annál, hogy a föld termékeiből élő nép még ma is alig képes a változott viszonyokkal számolni. Ha akadtak is néha-néha olyanok, a kik a nagy kiadásokat redukálni képesek voltak, alig tudok rá példát, hogy valaki a kis kiadásokról is le tudott volna mondani. Ez a gavallérfelfogással homlokegyenest ellenkezett volna. Minthogy pedig a kis kiadásokra sem volt elég fedezet, nyakra-főre csinálták az apró adósságokat, a melyek annyira végzetesekké váltak.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Az első szerelem.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Itt a farsang, e várva-várt időszaka a mulatni vágyó fiatalságnak. Mennyi édes emlék és még több remény füződik e gyorsan tovairamló napokhoz. A levélhordó soha sem oly várva-várt egyéniség, mint e napokban. A csipős hideg daczára minduntalan nyilik egy-egy ablak és telve várakozással kukucskál ki egy szőke vagy barna mosolygó arczocska, vajon a mai nap hoz-e már meghivót? Valahányszor az ajtó nyilik, megdobbannak a kis szivek, vajon az öröm hirnöke jön-e és ha az — várakozásteljesen lesik, mig az édes apa végig nézi a leveleket.

Nem igy van az az apákkal! Ők szivesen látatlanná tennének egy-egy meghivót, mert hisz mindegyike azoknak erszényeik meglaposodását jövendöli, de a kiváncsi szép szemek hamar felfedezik a két kros boritékot és mielött az apa megtekinthetné, már a kis kezekbe siklott a levél.

Igy van ez minden lányos háznál farsang idején és igy történt Szt . . . y Ákos kir. tanácsos házánál, hol három lánya Iska, Adeline és Olga már birtokukba ejtették az Isten tudja hányadik meghivót az idén. Meghivó egy házi bálra Z . . . y Dezső házához. Az apa tiltakozik eleinte, de a kedves ajkak oly édesen tudnak könyörögni, hogy többé nem bir ellentállani, hisz ugy sem mennek sehová szegények, mióta az édes anyát elragadta a halál, hadd mulassanak tehát most.

Kezdődik azután az első készület, az ábrándok szövése; számlálják a napokat, febr. 19. Végre elérkezett ez is. A bálos háznál minden készen van, a tánczterem feldiszitve fényesen, kivilágitva; a czigányok hegedüinek édes hangjai csalogatják a vendégeket és mintha a természet is örvendene a fiatalsággal, gyönyörü holdvilágos enyhe időt adott a zord napokra. Messziről már hallatszik egy-egy szán csilingelése és Z . . . . Arthur a háziur egyetlen fia, a környék legszebb beczézett fiatal embere és Melinda leánya feszülten várják az első szán megérkeztét.

Végre megérkezik az első, második és ki tudja hányadik szán. A termek telve szebbnél szebb rózsabimbókkal A meghivottak mind itt vannak, csak Szt . . . y lányok hiányzanak még; végre megjelennek ők is igéző toilettekben, elől belép a vig élettől pezsgő Ádeline és Olga, atyja karján a komoly, isteni szépségü Iska, a vidék legszebb leánya. A fiatalság egész raja veszi öt mindjárt körül, mert mint mindig, ugy ma is ő lesz az est ünnepeltje. Gyönyörü királynői termetét egész egyszerü fehér ruha fedi, melynek festői ránczai még jobban látszanak kiemelni bájait. Holló fürtei hattyu nyakára omlanak, gyönyörü égszinkék szemei ábrándosan tekintenek a távolba, mig apró kezecskéi idegesen játszanak legyezőjével.

A czigány huzza az ellenállhatatlan talpalá való csárdást és a legszebb férfi, a ház jövendő ura irigy szemektől kisérve, közeledik a legszebb lányhoz. Karjai körül füzik a karcsu termetet, Iska remegve teszi kezét vállára. Szép szemeit nem meri felemelni, nehogy elárulja a lelkében tomboló vihart — a forró, lángoló szerelmet: az első szerelmet, mely fiatal szivében ébredt. Hisz ő már menyasszony, ujján ott ragyog a jegygyürü, mely folyton figyelmezteti a kérlelhetetlen valóra.

A haldokló édes anya kivánalmának engedve, jegyet váltott egy ösi család nemes sarjával, kire évek mulva óriási vagyon vár; tehát a mai felfogás szerint jó parthi. Szegény szivével elhitette, hogy szeret, hogy boldog; ez álomba ringatta önönmagát mindaddig, mig Z . . . . Arthur lángoló szemei az övébe nem mélyedtek s meg nem ismertették vele, mi az az isteni érzelem: az első szerelem. Szép keble láthatóan emelkedik, azt hiszi, szive mindjárt meghasad; érzi, tudja, hogy nem birja már soká a titkolt tettetést; őrülten tánczol, mintha abba akarná temetni fájdalmát.

Az éjféli szünidőben a fiatalság a zene hangjai mellett énekel. Arthur solóba az ő gyönyörü mélabus hangján oly szivbez szólóan énekel, hogy Iska — követve barátnőjétől — mintegy varázstól vezetve, szinte fut a hang után és ajkai önkénytelenül rebegik: »oh! még egyszer« és a fiatal ember énekel, énekébe beleönti lelkét, megvallja szerelmét. Iska érti és egy perczre feledi, hogy menyasszony, felemeli reá könynyektől ragyogó szerelemittas szemeit; végre ö is megszólal gyönyörü csengő hangján s igy szivöket a hangokba öntik; szemeik találkoznak és ők egymásé örökké — elválaszthatlanul. Szilárd elhatározássá válik Iskában a gondolat, hogy küzdeni, harczolni fog leveti magáról e kényszerbékót s vagy Arthuré lesz vagy senkié.

Nehány nap mulva eltünik a gyürü ujjáról; nem, ő nem képes tovább tettetni, nem tud hamis esküt letenni, inkább meghal . . .

Szerelmét megvallja apjának, de az hallani sem akar róla: átkával, kiüzetéssel fenyegeti, de Iska elhatározása szilárd.

Szórakozás ürügye alatt egy jó barátnőjéhez menekül. Innen küldi vissza a jegygyürüt, egyszersmint értesitve Arthurt a történtekről. Arthur a szerelem szárnyain repül szive bálványához, hol titokban jegyet váltanak és néhány hó mulva örök hüséget esküsznek.

Kiátkozva a szülöi házból, megvetve rokonaitól, vakon követve férjét, első lángoló szerelmét, Z . . . család egy távoli birtokára, hol a mézes heteket töltik. Iska boldog, végtelen boldog Férje elhalmozza forró szerelmének minden jeleivel. Boldogságukban feledik, hogy a szülöi átok sötét árnya lebeg házasságuk felett . . .

Y . . .

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hazánk jelenlegi agrárszocziális helyzetének okozója nem utolsóbban tehát az apró adósság.

Azt hiszem, a nevelésben rejlik a baj. Nemzedékeket neveltek elméletileg, a melyeket a krajczár és fillér értékéről kellően fel nem világositottunk.

Ha majd a serdülő ifjuságba beoltjuk azt az érzést, hogy csak a legvégső szükség esetén kérjen vagy fogadjon el l ölcsönt: akkor fogjuk csak elérni, hogy a meglett férfiak tulnyomó része anyagi zavarokkal nem fog küzdeni és a haza jólléte is gyarapodni fog.

TANÜGY.

Wlassicsnéról.

A Pesti Napló érdekes czikket közöl három miniszternéről: Bánffynéról, Dánielnéről és Wlassicsnéról. Olvasóink bizonyára szivesen veszik, ha közöljük a Wlassicsnéra vonatkozó részt.

Wlassics Gyuláné nem tart ez idő szerint még tulajdonképen nyilt házat.

Serdülő gyermekei vannak, — leánykája csak majd ezután lép a világba — akiknek a neveltetése, gondozása sok idejét veszi igénybe.

Mert a kultuszminiszterné, a kitünő iró és pedagogus Csengery Antalnak a leánya, már a szülői háznál oly puritán erkölcsökben nevelkedett, hogy tudja, hogy az asszony első hivatása jó feleségnek, jó anyának lenni.

És ritka asszony van a társaságban, aki ennek a fogalomnak ugy megfelel, mint a szép szőke haju kultuszminiszterné.

Otthona derült, vidám. És ezen nem is lehet csodálkozni.

Wlassics kultuszminiszternek jut ki legkevesebb az ellenzék töviseiből. Öt a kormánypárti és ellenzéki utcza mindig egyforma lelkes éljenzéssel fogadta, s minisztersége alatt eddig mindössze egy-két abczug jutott neki, a közelmult parlamenti csaták idején.

Wlassicsné maga is gyermekké válik szép gyermekei közt és nyáron, mikor felvidéki nyaralójukban időznek, órákig járja velük az erdőt, köti bokrétába a mező virágait és játszik a lawn-tennis groundon.

Mikor pedig föladataikat tanulják, türelmesen kérdezi őket, ád fölvilágositást és a legnagyobb öröme az, mikor jó vizsgát tesznek.

Gyula fia kitünő tanuló is. Nagyon szeret olvasgatni és már az irással is megpróbálkozott, nagyon ügyesen irva le egy tengermelléki utazását.

A szalonban ezek szerint Wlassicsné sokkal kevesebb időt tölt, mint gyermekei tanuló-szobájában, valószinüleg a római asszonynyal tartva, a ki legszebb epitáfiumnak tartotta, ha azt irták róla, hogy: Otthon ült és font.

De még egy sokkal közelebb eső kis historikumot is juttat eszembe a családias női erényekkel diszeskedő kegyelmes asszony.

Fényes appartement volt Albert szászteschenі herczegnél, az ország kormányzójánál Pozsonyban.

Kemény hideg volt az Ur 1779-ik esztendejében, ugy, hogy január 12-ike táján csonttá fagyott a Duna, és a hó csak ugy csikorgott a szán talpa alatt.

Azért mégis mind eljöttek a magas uraságok. Hogy is maradt volna csak egy is otthon, mikor anyánk, Mária Terézia is ott volt a veje fényes termeiben, a hol még hozzá Kempelen Farkas mutogatott valami kunst-ot hires sakkjátszó figurájával.

Az appertemet alkalmával sorra szólitgatta a nagy asszonykirály kedvelt hiveit, Nádasdy bánt, Illésházi grófot, az ő kedves Pálffy Leopoldnéját, meg a szép Batthyány Antóniát, aki vőlegénye, Erdődy József karján pironkodva, köteles alázattal fogadta a fejedelmi gratuláczіót.

Mindenikhez volt nyájas szava az ebben mester Mária Teréziának, hivatalviselők közül sem feledtve ki egyet sem, megszólitotta Trstyánszky Dánielt, utána mindjárt Wlassics András, magyar udvari tanácsnokot.

A sok kérdezősködésben már kimerült királynő hirtelenében nem tudván mit szólni, igy szólt:

— Hat az ön feleségét nem érdekli a sakkjátszóbaba, hogy nem jött el megnézni?

Mire Wlassics következőleg válaszolt:

— De nagyon is. Azonban felséges asszonyom megbocsát, ha mégis inkább érdekli az otthon játszó baba — akinek csak legjobban viselheti gondját az édesanya.

Mária Terézia, aki maga is kitünő feleség és anya volt, mosolyogva bólintott.

— Már bizony az előbbvaló minden appartementnél. Ugy látszik az ősökhöz méltón gondolkoznak az unokák.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy *az illető postahivataloknál előfizetésük megujitása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,* nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Ujévi tisztelgés.** Haller János gróf, vármegyénk főispánjánál ez évben is ujév első napján megjelentek az összes hivatalok, testületek és egyletek boldog ujévet kivánni. A vármegyeház kistermében fogadta főispánunk a tisztelgőket, kiknek nevében Lázár Ádám gróf helyettes alispán üdvözölte s kérte, hogy jókivánataikat főispánunk a magas trón zsámolyához és a kormány részére pedig Bánffy báró miniszterelnökhöz juttatni méltóztassék. Főispánunk a nála megszokott kedvességgel és szivélyes barátsággal fogadta a jókivánatokat s miután igéretet tett, hogy az ő felsége és összkormánya részére szóló üdvözleteket illetékes helyére juttatja, a maga részéről köszönetet mondott a megjelenteknek s jövő magatartásáról is nyilatkozott. Kijelentette, hogy mint eddig, ugy ezután is szivén fogja viselni közügyeinket s azok előhaladását tőle telhetőleg felkarolja.

— **Nagy-Galambfalva község diszpolgára.** A közelebbről 80 ik születési évét betöltött Feleki Miklóst, városunk és Szathmár szab. kir. város diszpolgárát, ki félszázados müvészi pályájával oly nagy dicsőséget szerzett különösen szülőfalujának, — mint értesülünk — közelebbrő Nagy-Galambfalva község képviselete is diszpolgárnak választja. Ezen eszme megpenditése mindenesetre fényes bizonyság, hogy nevezett község vezetősége azon magaslaton áll, melyen legnagyobb szülötte iránti hódolatának méltó kifejezést tud adni.

— **Személyi hir.** Lebwer cs. és kir. hadbiró — mint értesülünk — kedden városunkba érkezik.

— **Városi anyakönyves.** A belügyi m. kir. miniszter a Kassay F. Ignácz nyug. polgármester és anyakönyves lemondásával megürült helyre városunk derék főjegyzőjét Gálffy Endre h. anyakönyvest nevezte ki városi anyakönyvvezetőnek.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter Derzsi Albert és Deák Ferencz okl. tanitókat a peteki áll elemi népiskolához rendes tanitóknak nevezte ki.

— **Megerősités.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Nosz Gusztáv helybeli kir. főreáliskolai tanárt rendes tanári minőségében városunkban véglegesitette.

— **A székelyudvarhelyi jótékony nőegyesület** nevében hálás köszönettel ismerjük el, hogy t. Betegh Pál ur a «Székely Udvarhely» szerkesztője és kiadója két izben együtt 80. koronát fizetett egyesületünk pénztárába, ujévi üdvözletek megváltása czimen. — Ezen öszeg nagy része köztiszteletben álló főispánunk Haller János gróf és felesége Vay Anna bárónő kezdeményezésére vármegyénk áldozatrakész tisztviselői körében gyült, melyhez kegyes adományaikkal egyesek is járultak, kiknek névsora immár közölve volt. — Székely-Udvarhely, 1899 jan. 2-án. Az elnökség.

— **Városunk képviselőtestülete** Lázár Ádám gróf, h alispán elnöklése alatt e hó 2-án alakuló közgyülést tartott, melyen az elnök a választott és virilis tagokból álló városi képviseletet megalakultnak nyilvánitotta a lapunkban már közölt névsorok szerint.

— Az **„Isten adta nép“** nem kezdi szeretni még a „honhaza“ megmentését sem. Annyit csalódott reményeiben, hogy már a politika iránt sem érdeklődik. Tegnap népgyülés volt Székely-Keresztúrt a 48-as körhelyiség előtt, az „Isten szabad ege alatt“. Téli idő és nagy hideg lévén s a heti vásár is folyván, nem sokan hallgatták a különben tehetséges népszónokokat. Pedig Ugron János volt alispán és Ugron Zoltán volt országos képviselő urak igen szépen beszéltek. Mint egy erre utazott polgártárs mondotta — azt is beszélték, hogy most nem muszáj adót fizetni s a kormányt vád alá fogják helyezni stb. De nem akarunk politizálni. A mi t. olvasóink nincsenek ehez szokva s nem is ohajtjuk ilyenekre figyelmeztetni. Csakis a megtörtént népgyülést ohajtottuk megemliteni — páratlanságunk okából.

— **Városunk statisztikája.** Az elmult évben a helybeli anyakönyvi hivatal 69 házasságot kötött. Születés volt 224 és meghalt 174. E szerint szaporodás 50 lélek.

— A **szerdai „kötőké“-k** e hó 11-én a «Budapest» szállóház nagytermében ujra megkezdődnek. A rendezést a Solymossy nővérek vállalták el s igen sok meglepetéssel leaz egybekötve az előre is népesnek igérkező estély. A müsor összeállitása szintén a lehető legkellemesebb estre nyujt kilátást s igazán méltó a nagy érdeklődés.

— **Magyarosodunk** az egész magyar haza területén szivvel, lélekkel. Egész testületek és tisztviselői karok veszik fel idegen hangzásu nevük helyett a magyart. Székely-Udvarhelyt, a székely anyavárosban, hol idegen szót csakis a keresztül utazó bécsi vigéczektől hallunk, már német czégfelirat is van:

József C. Berger

a becsületes kereskedő s butor raktára van a főtéren. Gyorsan került oda. Naplementekor még Weisz R. volt s reggelre már József C. Berger ékeskedett helyette. Ha nem székely anyavárosunk főterén volna, kifogást nem emelnénk, de igy — minden visszafejlődést ellenezve — kénytelenek vagyunk a germánizálás ellen tiltakozni.

— **Vadász M.** büvész és ezermester mulattatja ügyes mutatványaval közönségünket Fernengel Frigyes éttermében. Az előadások élvezetesek s gyakran bámulatra méltók. Ma lesz az utolsó nagy előadás teritett asztalok mellett szellemidézéssel.

— **A polgári önk. és segélyző-egylet** által folyó hó 9-én rendezendő fillérestélye közremüködnek: Bálint Veronka és Mészáros Zoltán szavalattal, ifj. Asztalos Dánielné monologgal, ugyszintén Kolozsvári Dezső monologgal. Az estély rendezői: Reich Róza, Sepsi Juliska, Felméri József és Kökösi János. —

— **Öngyilkosság** Soós Mihály fényképész, ki a nyár folyamán Honisch megbizottja képen városunkban müködött — csütörtökön reggel szublimát-oldattal megmérgezte magát. Tettét gyógyithatlan betegsége miatt követte el.

— **A homoródszentmártoni nőegylet** e hó 5-én tartotta ez évben első fillérestélyét szép sikerrel Gyarmathy Mariska rendezésével. A következő estélyek minden héten csötörtökön lesznek.

— **Tüzeset.** Ujév reggelén fél 8 órakor Muzsna községben Bán István csüre meggyuladt. Rendkivül veszélyes helyen volt s ha a község derék tüzoltói buzgón nem müködnek, egy egész utczasor megsemmisült volna Két év alatt ez már az ötödik eset s csodálatos, hogy egyet sem lehetett kideriteni.

— **Mükedvelői előadás** lesz e hó 15 én Ége községben egy iskolai harmonium beszerzése javára, melyre a n. é. közönséget lapunk utján is meghivja a rendezőség. Előadásra kerül Gy. I. «Hires Gyuri vagy a falu pennája» cz. 3 felv. népszinmü Orbán Imre tanitó rendezésével. Előadás után tánez lesz valágos virradtig s 12 órakor közös vacsora az iskola termében és vendéglősről is gondoskodtak. Belépő dij személyenkint 30 kr s kezdete fél 7 órakor.

— **Ujitások a postán.** Január elsején több olyan újitás lépett életbe a postaforgalomban, mely általános érdekü s a postai forgalmat még olcsóbbá teszi, ami bizonyára jelentékeny forgalmi föllendülést fog előidézni. Igy például Ausztriába, a megszállott tartományokba és a többi külföldi országokba czimzett levelezőlapok nem csak a hátoldalon, hanem a czimoldalon is képpel, vagy reklamábrákkal lehetnek ellátva. A belföldi forgalomban ilyen levelezőlapokat nem fogadnak el. A bérmentetlenül feladott levelezőlapokat ezentul nem birságolják többé mint bérmentetlen leveleket, hanem a levelezőlapért járó dijnak kétszeresével. Nyomtatványoknak tekintetnek és mint ilyenek, dijkedvezményekben részesülnek ezentul a fényképeket tartalmazó, valamint az irógéppel készitett iratok levonatai, akár kromográffal, foligráffal, papirográffal, akár phönixszel stb. állitattak elő. A nyomtatványokon ezentul a következők lesznek megengedve: a nyomtatott névjegyekre öt szóból álló szerencsekivánatot, köszönetnyilvánitás, vagy egyéb udvariassági kifejezést szabad irni, ajánló hirdetményekbe vagy üzleti körözvényekbe az utazó ügynökök nevén és átutazások idején kivül azt a helyet (várost) is be lehet irni vagy megváltoztatni, a melyeket érinteni fognak. Áruminták máximális sulya a postaegyesülethez tartozó országokkal való forgalomban kivétel nélkül 350 gramm. Nemzetközi utalványokkal az egy-egy utalványra befizethető maximum az eddigi 200 frt helyett 500 frt, kivéve Bulgáriát, Romániát, Dániát és nehány tengerentuli gyarmatot. Francziaországgal, Portugáliával, Chilivel és Tuniszszal való forgalomban 1899. január 1-től fogva az ajánlott levelek utánvétellel terhelhetők meg. A külföldről Magyarországba szóló nemzetközi postai megbizásokra beszedhető összeg 400 forintról 500 frtra emelkedik föl.

— **Az ujságirók sorsjátéka.** A hirlapirók tárgysorsjátékának e hó 4-én volt az első huzása. A sorsolást a királyi közjegyző és a bizottság jelenlétében este 8 órakor kezdték meg a Vigadó nagytermében, mely csaknem teljesen megtelt közönséggel. Az 1000 koronás főnyereményt röviddel a sorsolás megkezdése után kihuzták. A sorsjegy tulajdonosa — ki szintén jelen volt a sorsolásnál örömében rosszul lett. A 20.000 koronás főnyereményt az utolsó számok között huzták ki. A főnyereményt a jelenvolt közönség éljenzéssel fogadta. A sorsolás eredménye a következő: A 20.000 korona értékü főnyereményt nyerte: 8753—34. 1000 kor. ért. nyert: 3345 - 03. 500 kor. ért. nyert: 6751 - 08. 250 kor. ért. nyertek: 1801—61 6431—42. 100 kor. ért. nyertek: 3191—14 4830—12 6982—87 5708 - 78 3641—42 50 kor. ért. nyertek: 6955—98 5522—27 5851—43 1345 - 67 5700—87 3541—100 3659—94 6211—50 5902—45 7692 68 3557—88 8345—72 4508—10 9211—10 3998—83 3570—74 8854—64 8530—20 10 kor. ért. nyertek: 9009—08 2004—31 6669—61 4567—33 4744—59 0340—88 0644—19 3057—70 5571—47 8226—53 7495 03 3372—26 3410—47 5421 12 2343—06 7577—49 9963—81 5200 - 22 0796—21 2062 - 47 9350—70 2926—69 0068—62 3741—65 6310—72 2863—79 5043—82 6584—52 2898—62 6298—88 2989—81 0231—73 7409—75 5936 - 46 7255—82 7222 - 24 6097—74 6282—74 0688—75 5206—25 7637 - 39 4036—16 2792—48 0600—69 0990—95 7105—54 0978—57 5749—64 1010—82 5 kor. ért. nyertek: 2159 - 39 7891—46 2070—48 9253—01 0538—21 3089—20 8655—38 1341—42 2515—79 8953—50 3826—96 4233—87 1621—02 4905—11 0431—03 3888—95 1542—84 9068—91 6644—20 8553—26 0245—49 7398—29 7677—10 7351—16 4715—35 6293 - 07 1917—53 3691—38 8876—42 0219 62 6362—39 2560—77 0415—64 6260—48 2815—02 9027—38 7709—76 3122—70 9678—27 8817—82 0876—93 6242—79 5132—88 0178—91 9988—05 2712—88 1220 - 66 9837—24 4272—35 9653—78 8177—63 9039—10 1031—07 7907—28 4520 90 3214—90 8504—36 2236—94 7658—59 6632 73 9276—83 0154—22 1304—66 7170—82 1421—06 3200—88 1188 - 39 7099—08 3041—14 4705 06 2009—83 9203—11 4664—96 5702—17 9422—03 6290—01 8042—08 4029 - 34 7064—81 9528—32 2598—85 1397—39 9600—87 6842—50 7085—25 4389—94 0210 - 65 0648—18 9663 - 85 9315—49 5395 - 61 8057—11 0260—100 0443—77 2491—81 6943 - 63 5475—63 5759—38 5261—42 0912—45 4414—39 1615—23 9266 - 45 3196—25 3826—41 8355—77 4904—19 9513—72 2452—73 9364—31 6662—06 3791 34 3027 - 08 2598—12 1688 - 86 2518—32 8478—13 7111—76 7009—59 1630 59 3207—17 5197—19 7022—20 5050—03 9024—92 6221—91 7911 - 15 6718—88 2286—06 7745 - 25 3014—98 0916—02 1970—88 8618—38 5546 04 4985 - 88 4235—45 5479—55 2239—71 7846—65 1832—11 5890—71 8319—97 4955—57 7362—91 5200—13 3436—55 3947—64 2373—99 7128 82 5070—55 2595—65 5281—31 3489—50 8340—24 9349—12 3189—25 9929—15 4482—01 8020—32 0048—12 4063—98 1815—63 5622—35 7296—03 8247—65 7219—63 3576—11 7350 - 66 5121—09 3154—02 0930 - 12 5708 - 88 7423 - 46 2596 06 9872—99 9028—17 0957—46 8597—10 6228 07 6220—05 7125—83 5496—82 1164 03 9398—07 7448—82 6309—70 6979—14 4942—42 4574—40 8620 - 03 7641 82 5799—64 3109—52 8705 61 6979—39 3249—73 0183—22 5746—03.

— **Firtos-Váralján** az »Ifj. Olvasó-Egylet« karácson második napján este egy igen szépen sikerült dalestélyt rendezett, melyen a helybeli lakosság és a szomszéd községekből is számosan nem hiába jelentek meg, mert az egylet tagjai oly sziv- és lélekemelőleg oldották meg nemes feladatukat, hogy valóban dicséretére válik az, különösen a vezetőknek. A terjedelmes müsor a következő volt: 1. Karácsoni egyh. ének 2 hangon, 2. Szavalat. 3. »Isten áldd meg a magyart« 2 hangon. 4. Vig monolog. 5. Felolvasás: »Karácsonest«. 6 »Népdalegyveleg« 2 hangon. 7. Vig monolog. 8. »Mátyás diák«, vigjáték 1 felv. 9. »Kossuth Lajos azt izente« 2 hangon. Ez utóbbit a fellelkesült közönség is énekelte. Jellemző az ifjuságra nézve, hogy mig ezelőtt csak pár évvel is éneklés, egy-egy felolvasás, vagy valamely költemény elszavalása képezte egész programmját, addig ma a mono

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

logok ügyesebbnél-ügyesebb előadása sem elég már, hanem kisebb-nagyobb, mindenesetre műkedvelőknek való szindarabok kerülnek oly élethü előadásra, hogy valóban a finomabb müizlés is meg lehetne vele elégedve. Természetesen a hallgató közönség az egész előadást sziv- és lélekörömmel élvezte és az ügyes szereplőket tapsolással és éljenkiáltásokkal üdvözölte. Tiszta jövedelem, mely a csekély belépti dijakból és felülfizetésekből gyült össze és az egylet könyvtára gyarapitására fordittatik, több mint 15 frt volt. E népünnepélyt másnap este vidám tánczmulatság követte. Szép volt látni, hogy a firtosváraljai legényekkel együtt és egyakarattal miként mulat a legszebben három falu vendégül jött több legénye; miként ragadják a nekünk már nehéz, de nekik könnyü székely tánczra a falu szép leányait, deli menyecskéit, kik közül nem egy, másnap büszkén énekelhette, hogy: »Járt utánam három falu legénye, én meg csak ugy válogattam belőle«. Ezen szép és vidám mulatságnál csak az volt szebb és megnyugtatóbb a szülők és öregekre, mint nézőkre nézve, hogy lármának, helytelenségnek, zürzavarnak a terem, mint máskor, ugy most sem volt szinhelye, a miért ugy az egylet tagjai, mint a derék rendezők, de legkivált az »Ifjusági Olvasó-Egylet« lelke: József János tanitó legyenek e helyen is méltóképen megdicsérve. Csak tovább és mindig csak előre!! —s.

— **Kinos betegségnek** nevezhetők a csuz- és köszvényes bajok már azért is, mert gyógyitásuk hosszadalmas és mégis kevés eredményre vezető. Sokan évtizedeken keresztül járják a hires gyógyfürdőket eredmény nélkül s valóban az emberiség jótevőjének nevezhető a hires Johnsen kenőcs, mely a csuz- és köszvényes bajok oly biztos gyógyszerének bizonyult. Mint értesülünk, már városunk polgárai közül is sokan használták a Johnsen-kenőcsöt és rövid néhány napi használat után gyógyulást értek el e csodakenőcscsel. Igazolja ezt azon számtalan elismerő levél is, melyet a hires kenőcs készitője, Zoltán Béla budapesti udvari gyógyszertára (Nagykorona-utcza és Széchenyi-tér sarkan) nap nap után kap, hol a kenőcs mint egyedüli elárusitónál üvegenként 1 frtért kapható.

CSARNOK.

Szeretni, feledni!

Életutainkon
Amint összejöttünk,
Szerelem hajnala
Derengett fölöttünk.
Felhozta napját is
Tiszta sugárfényben.
Az oltárnál álltunk:
„Isten ugy segélyen!“

Lecsapott a menykő
Felhőtlen egünkből.
Boldogtalan lélek
Lett mind a kettőnkből.
S a szétváló utnak
Bujdosói voltunk:
Szeretni, feledni —
Ez volt a mi sorsunk!

Fülei Sz. Lajos.

KÖZGAZDASÁG.

Hogy tehetjük jövedelmezőbbé sertéstenyésztésünket? A mezei gazdálkodásnak egyik igen fontos, s járványmentes időben talán a legjövedelmezőbb ága a sertéstenyésztés. Mióta azonban a nagyvárosok husszükséglete folytonosan fokozódik, a sertéstenyésztés terén is kezd uj irány létesülni, kezdik nevezetesen részint tisztavérben, részint keresztezésben az angol kultursertéseket mindkiterjedtebben tenyészteni. Ezek a sertések óriási szaporodásukkal (évente 15—20 malaczot nevelnek fel) s roppant gyors fejlődésükkel, helyes kezelés mellett kétszerte, háromszorta nagyobb hasznot hajtanak a magyar sertéseknél. Ezt a helyes kezelést és tenyésztési módot azonban mindeddig nem igen sajátithatta el a magyar gazda, mert nem volt honnét. Most azonban — miként értesülünk — Kovácsy Béla a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatója egy 20 ivre terjedő munkát irt, mely most van sajtó alatt s mely a külföldi sertéseknek Magyarországon való tenyésztésével, s az eddig e téren elért eredményekkel igen behatóan foglalkozik s igy nélkülözhetetlen kézikönyv minden sertéstenyésztőnek, különösen pedig azoknak, kik angol sertések tenyésztésével foglalkoznak vagy foglalkozni szándékoznak. Ára 3 frt. Megrendelhető szerzőnél vagy Vitéz A. könyvkereskedésében Kassán.

Hogy a kisgazda a mai nehéz viszonyok között boldogulhasson, feltétlenül szükséges, hogy ösmereteit elméleti uton is gyarapitsa. Hiszen nap-nap mellett nagyszerü uj felfedezések s olyan eljárások kerülnek napvilágra, a melyekkel sokszor bámulatos egyszerüen a gazdaság jövedelme igen lényeges módon fokozható. Honnat tudja azonban ezeket a gazda, ha nem olvas szaklapot. Valóban az a gazda, a ki nem olvas szaklapot, nem haladhat a korral, azt tudás és eredmény tekintetében okvetlenül tulszárnyalják azok, a kik olvasva is tanulnak. Nem szükséges drága, költséges lapokat járatni, kisebb lapokban is fel lehet találni mindazon ujitásokat, a melyekre a gazdának szüksége van. Ilyen kisebb s épp azért olcsó lap a Kassán Kovácsy Béla jónevü gazdasági szakiró szerkesztésében megjelenő „Magyar Gazda“ czimü havi folyóirat, melynek előfizetési ára egész évre csak 2 forint s igy módjában kell lenni minden gazdának, hogy e lapra előfizessen, annyival is inkább, mert e lap jó tanácsaival sokszorosan visszafizeti árát. Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba Vitéz A. könyvkereskedésébe küldendők Kassára.

Közönség köréből.*

Levél Ürmösi Károlyhoz.

Kedves barátom!

Derzsi József volt kolozsvári pap és tanár ur — vagy mi nyelvünkön szólva — Derzsi bácsi tollából neked czimezve két czikk jelent meg három darabban a mi közkedveltségü lapunk, a »Székely-Udvarhely« 1898. évi 47—49. számaiban. E czikkek — mint szerkesztő barátom is * alatt felhivá azokra az illetékes körök figyelmét — nagy érdeklődést keltettek. S nem is oknélkül, mert azok mondatai valóságos megannyi gyöngy; gondolatmenet és mondatfüzés a legszigorubb kritikát is kiállja; magyarsága ellen pedig még Madarász bácsi, az aranymandátumos képviselő sem tehetne kifogást. Gondolatai magasan járnak s tolla, melylyel ezeket hófehér papirra teszi, nem liba, hanem sastoll. Az eszmékkel telitett czikkek olvasása reám is oly hatást gyakorolt, mint Derzsi bácsira a te beköszöntő beszéded. Pedig ő azon ott sem volt, csak ebéd közepére érkezett. A lelke lehetett ott. Uj eszmék, uj gondolatok születtek az én lelkemben is, a melyek — azt hiszem — kiegészitő részei lehetnek a czikkeknek s engedd meg azért, hogy el is mondjam azokat. Fogadd ezeket baráti szeretetem emléksorai gyanánt a beállott uj esztendőben!!

Nagy igazság az, hogy mint minden pályán, ugy főleg a papi pályán jellem: a korona; azt is megengedem, hogy a papnak már példaadás kedvéért is — mint ezt Derzsi bácsi ügyesen kifejté, méhészkedni, gazdálkodni, valamely kézi-iparágat cultiválni bizonyos határok között kell és szükséges, de szerény véleményem szerint csak akkor, mikor hüséggel eleget tettünk a kötelességnek, melyről az van irva, hogy első. A felett azonban — megenged ezért nekem kedves Derzsi bácsi — nem török pálczát, hogy vajjon a 60—70-es évek, vagy a mi időnk theologiai képzése állott vagy áll magasabban?! Akkor volt, ma is van e tekintetben pótolni való; de az nem a tanitókban, hanem a szegénység leplével takarható tanár-hiányban keresendő, mit te is jól tudsz Károly barátom.

Derzsi bácsi kitünő tollal, szépen megirt czikkeiben: a jó tanácsokban — melyeket neked czimezve, egész papi testületünknek adott, elfeledte felemliteni a kötelességteljesités ama nemét, mely a jellemnek szintén egyik lényeges alkatrésze, melynek negligálása maga után vonja a hanyagságot. Bizonyára te is — édes Károly pap — nem egy siralmas esetét tudod annak, mikor a lángész a hanyagság undok fertőjében kialudott s »régi dicsőségünk eltünt az éjjeli homályban«. Egy nagyon szomoru példát mondok el ennek igazolására én is.

Egy nagyvárosi gyülekezetnek egy még nagyobb tehetségü papja volt, ki e mellett tanári hivatalt is viselt. A hallgatóság rajongott érte, mert nemcsak a templomi szószéken, hanem a tanári kathedrán is bebizonyitá, hogy reá »a szent lélek kettős mértéke töltetett ki«. Az ünnepeltetés és dicsőség mámora elszéditette. Kötelessége teljesitésében nem a benső megnyugvást kereste, nem a közjó ügyének diadalát munkálta, hanem a fényt imádta, mely körül vette. Elhitte magát. Midőn aztán a glória sugaraival ugy tele volt, mint a szivacs vizzel, balgául azt hitte, hogy ez örökké megmarad. Most a kötelesség egyik, majd másik ága alól bujt ki. Hol a templom maradt pap nélkül, hol a tanár nem jelent meg az órákon. Söt — mondják — az is megtörtént, hogy konfirmálandó növendékei az utczán fel s alá sétálva várták naprólnapra, hasztalan, a zseni katechetát, de az vagy egész nap ágyban feküdt s csak estére kelt fel, vagy árván hagyva parochiáját, beállott mészárosnak. Külömben »rosz nyelvek« azt suttogták, hogy nem a leölt jámbor állatokkal ölelkezett, hanem a mészáros szemre való feleségével. Mint sport-mannak szükséges is volt karizmai fejlesztése, mert nem egyszer volt kénytelen az athleta termetü »szép pap« ökölviadalra menni iparos segédekkel, kéménysöprőkkel, kocsisokkal, bár megtörtént nem egyszer, hogy minden ereje mellett is a küzdtérről véresen ő távozott No de hát a leveretés és győzelem minden halandóval közös.

Nem mesét mondok, ha igy kezdem is. Egyszer Pozsonyba egy főuri családba esketni hivták meg a szép papot. S mi történt — kérdezheted — tovább? Ő maga tüzte ki az esketés napját, óráját; a család várt, de hasztalan várt. Mindenki ott volt, csak az esketö »pap ur« hiányzott. Szerelmes párjával (?) a nagy városban turbékolt akkor. Uj nap tüzetett ki az esketésre; de most a család is körültekintő előrelátással járt el. Felkérte a pap ur városában lakó egyik barátját, hogy sziveskedjék figyelemmel kisérni: vajjon az esketö pap vonatra felül-e; őrszemek (értsd: a főuri család megbizott intimusai) várták Csucsán, Nagy-Váradon, Püspök-Ladányon, Szolnokon, vajjon nem száll-e ki, nem marad-e le holmi folyó ügyek elvégzése miatt? Volt dolga a drótnak, mindenünnen ment az értesités, hogy az esketö pap érkezik. Nagy lett azonban a csodálkozás, mikor Pozsonyba beértek a vonatok, a pap még sem jött meg. Tüvé tették a perront, várótermeket, vendéglőket, sehol sem volt. Képzelheted a leendő ifju pár óriási lelki küzdelmét. Végre sok aggodalmas keresés után a vasuti szakasz egyik fülkéjében mély álmából zavarták fel s igy akadályok után, mikor »pap ur«, a hirneves kiheverte a »hámozott szőlő«, vagy törköly boditó erejét, megtörtént a várt esküvö . . .

És ilyen esetek többször fordultak elő nagyvárosi papsága alatt, mikor aztán a nagyvárosi tehetség összeütközésbe jött a szép kötelességgel s mikor páratlan hanyagságával egyetemben lealkonyult jelleme napja, — mely régebb már homályba bujkált — megvált a szószéktől, melyből magasztos erkölcsi elveket prédikált, de életével nem igyekezett beváltani, a tanári kathedráról, honnan üres frázisok serge, de követendő példa nem hullott életerős magként az ifjuság szivébe.

Aztán, hogy tovább beszéljem a szomoru példát, hazakerült szülőfalujába. Ősei örökén csakhamar tuladott s a bibliai tékozló fiu sorsára jutva, itt-ott kegyelemkenyéren tengődött. Emlékszel-e a keblen melengetett kigyó históriájára? Piszkos pasquill-ban támadta ö is azokat alattomosan, kik jót tettek vele. Söt édes testvérét is 100 frt s kamatai erejéig megcsalta volna, ha az egyszer már megfizetett és sajátkezüleg irt nyugtát a szegény özvegy asszony a tárgyalás órájára elő nem kapja . . . Mint a vizbehaló mindenhez kap, a néhai nagyvárosi nagypap is mindenfelé fogott. Ámde hasztalan volt, mert hasztalan volt a lángész, ha a »többi szükséges« hiányzott. Betölt rajta: „a ki kovácsnak nem jó, az asztalosnak is rosz“. A csuszó-mászó intrikának azonban a leghivatóbb vezetője lett. Hogy az egyszer kicsinylőleg eldobott papi hivatalt semmiképpen többé nem tudta megszerezni, gáncsoskodott egykori vezetőire, barátaira és aknamunkát kezdett »pap öcscse« ellen. A faluban pap és tanitók, a falun kivül ez és a hatóságok közti békességbe az egyenetlenség üszkeit ő dobta bele hol közvetlen, hol közvetve, nagyhangulag hiva fel erre a világ figyelmét nyilván azért, hogyha ő elvesztette állását, más is veszitse el. Több példa legyen!! Külömben életelve az lőn: hogy a kinek asztalánál ül, azt dicsérje . . .

Ez tehát a nagyvárosi pap szomoru históriája, mely hogy teljes egészen legyen, még elmondom azt is, hogy végre a nagy pap erkölcse ugy alásülyedt, hogy sátoros czigányokkal együtt pálinkázott s bár az utszélén nem egyszer találták holt-részegen, még is egyre szidta, hogy gyenge a pálinka. Pedig a pálinka, lehet, erős volt, csak ő volt a gyenge. Sokáig nem vihette . . . »R quiescat in pace!«

Azért mondám el e szomoru történetet kedves Károly barátom, hogy a Derzsi bácsi előttem becses czikkét kiegészitsem és azokat, kik a jelzett derék czikkeken gondolkoztak, meggyőzzem arról, hogy a jellem alkotó részei: a kötelességteljesités, kitartó munkásság, szorgalom is. Én a lángészt ezek nélkül virágházi növénynek tartom. Azt hiszem, te is igy gondolkozol.

Végre szabadjon általam is a Derzsi bácsi nagy czikkeit figyelmedbe ajánlani. Jó utravalónak engem is ellátott volt két ives levélben, azonban engedd meg, hogy hozzá tegyem: nekem, neked s nekünk nemcsak tanácsok kellenek, melyek mint eső után gomba, legió számra teremnek, hanem példaadók, kik életökkel, cselekedeteikkel világoljanak előttünk! Ilyenek pedig Istennek hála tulságos sok tanácsadás nélkül is voltak, vannak és lesznek, ugy az iskolában, mint künn az életben.

Ez hitem, meggyőződésem . . .

Végül még egyet. Ez pedig sorsa többé-kevésbbé minden közpályán müködőnek. A guny, rágalom közös sorsunk. Minthogy az utravalók között erről szó nincs, lehet, hogy Derzsi bácsi szerencsésebb, ezekben része nem volt, megsugom, hogy én az ezek miatti fájdalomra gyógyitó szert a Jézus életéből, szenvedéseiből, martyrságából szoktam balzsamot venni. Hiszen a nagy mester nem azért gunyoltatott e ki, mert szelid és ártatlanságával bebizonyitá magát Istenfiának lenni és a töviskoszoru nem azért tétetett-e homlokára, mert »benne bün nem találtatott« s ajkai »igazságot szólottak?!« »A büszke, szolgáló gyürüs kezü pap« bukása fölött nem érezhetünk szánalmat; de az idvezitő sorsa a mienk is kedves barátom. Virágvasárnaptól nagypéntekig nagyon sokat változik az idő, mert gyarlók az emberek, még ha a tudás őket meg nem illető legnagyobb mértékével is birnak. A dicshymnus éppen azoknak ajkain változik a legrövidebb idő alatt gunydallá, kiket chameleoni természettel áldott meg Istenük. Azért igaz a magyar közmondás: »hidj, de nézd meg kinek«, vagy „ad tanácsot és nem ad kalácsot!“

Nem hosszu a mult, melyre visszatekinthetek, de böven elég volt arra nézve, hogy az imént elmondottakból átéljek. Adja az ég, hogy neked soha se legyen részed a szemétdombról támadott szél büzét érezned és jellemtelen aknamunka ádáz mérgét nyelned; de ha e sorsot még sem kerülhetnéd el, hallgass az idvezitőre: »példát adtam, a mint én cselekedtem, ti is ugy cselekedjetek!«

Megértettél, gondolom. Ne vedd rosz néven, hogy ezeket elmondottam, hogy nyilt levélben szólottam én is; de a Derzsi bácsi derék czikkeinek áttanulmányozása bennem egy uj czikket teremtett. A hatásnak nem állhattam ellen.

Sok jót, élj boldogul, boldogitva tieidet!

Homoród-Karácsonfalva, 1899. január 1.

Igaz hived:
Demeter Dénes,
unitárius lelkész.

* Ezen rovatban helyet adunk minden közérdekü felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli.

Szerkesztői üzenet.

Dr S. L. urnak Helyben. Jelen számunkra későn érkezett.

HIVATALOS RÉSZ.

Szám: 30849—898 alisp. Hirdetmény. A vármegyei közkórház jégvermének 1899. évi téli idejére jéggel való megtöltése vált szükségessé, e en munkálat árlejtés utján a legkevesebbért vallalkozónak folyó év január hó 18-án d. u. 3 órakor a vármegyeház kistermében tartandó árlejtésen ki fog adatni. Miről az érdekeltek azon hozzáadással értesittetnek, hogy az árlejtési feltételeket az árlejtés keresztülvitelével megbizott Vorsatz Antal megyegazdánál a hivatalos órák allatt megtekinthetik Sz.-Udvarhelyen, 1899. évi január hó 7-én. Alispáni szék üres Gróf Lázár Ádám főjegyző.

Sz: 67—899. alisp. Va amennyi községi elöljáróságnak. Közhirrététel végett értesitem, hogy Szombatfalva községnek Udvarhely várossal történt egyesitése következtében a Szombatfalván sertésvész miatt elrendelt zárlat Székely-Udvarhely város egész területére kiterjesztetett. Sz.-Udvarhelyt, 1899. január hó 4-én. Alispáni szék üres Gróf Lázár Ádám, főjegyző.

Udvarhely vármegye alispánjától. Sz: 30559—1898 alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi elöljáróságnak. Közhirrététel végett értesitem, hogy Bögöz községben a sertésvész megszünvén, a község a zár alól feloldatott. Székely-Udvarhelyt, 1898. deczember hó 27-én. Alispan szabadságon Gróf Lázár Ádám főjegyző

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Nyilt-tér.*

Nyilatkozat.

Azt hallom, hogy Ferenczi Károly ur engem ágitálással vádolt, — hát én erre mivel vagyontalan ember vagyok — csak annyit mondok — nem valóság!

Molnár Vilmos
tanitó.

Nyilatkozat.

Zetelakán lakó Benedek Jánost e hó 5-én mondott rágalmazó nyilatkozatáért mindaddig, mig azt be nem bizonyitja — aljas, jellemtelen embernek tartom.

Czimbalmos Ferencz

* Az e rovatban megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

Szám 166—1898.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi királyi törvényszék 1898. évi 6187. számu végzése következtében Gyarmathy Ferencz székelyudvarhelyi ügyvéd által képviselt udvarhelyi Zálogkölcsön-Intézet javára ifj. Barra Mózes és társai sándorfalvi lakosok ellen 1035 frt s jár. erejéig 1898. évi november hó 29-én foganatositott végrehajtás utján lefoglalt és 582 frt 50 krra becsült következő ingóságok, u. m.: I. Barra Mihálynál 23 frt 50 krra becsült, II. Szabó Gyulánál 215 frtra becsült, III. ifju Barra Mózesnél 150 frtra becsült, IV. Lukács Ferencznél 194 frtra becsült szénatakarmány és szarvasmarhából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a homoródoklándi kir. járásbiróság 1898. évi V. 177/1. számu végzése folytán 1035 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi junius hó 29. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó dij és eddig összesen 54 frt 45 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Sándorfalván alperesek házánál leendő eszközlésére **1899. évi január hó 10. napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1898. évi decz. hó 26. napján.

Pollák Ignácz,
kir. birósági végrehajtó.

Szám: 158—898. vh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék 1898. évi 6352/p. számu végzése következtében Gyarmathy Ferencz székelyudvarhelyi ügyvéd által képviselt udvarhelyi Zálogkölcsön Intézet javára Orbán Péter és társai peteki lakosok ellen 160 frt s jár. erejéig 1898. évi november hó 28-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 511 frt 40 krra becsült következő ingóságok, u. m.: I. Ifj. Biró V. Andrásnál 1—2. t. a. ökörtinók 220 frt értékben, II. Görgényi Pálnál 3—4. t. a. borjuk, 1 tehén 100 frt értékben, III. Talaba Domokosnál 5. t. a. két pejcsikó 180 frt értékben, IV. Orbán Péter és Róza kocsmájában 6—14. tétel alatt többféle szobabutor és más ingóságok 11 frt 40 kr értékben nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a h.-oklándi kir. járásbiróság 1898. évi V. 161/1. számu végzése folytán 160 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi julius hó 16. napjától járó 6 százalék kamatai, 1/3 százalék váltó dij és eddig összesen 55 frt 41 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Petek községben alperesek lakásán leendő eszközlésére **1899. január hó 11. napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Okländ, 1898. évi deczember hó 23. napján.

Pollák Ignácz,
kir. birósági végrehajtó.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek vétel előtt hivatalosan vegyelemezve vannak, csakis

FERNENGEL GYULA

jóhirü pinczéjében Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utcza) kapható a következő előnyös árakban:

Literenként 30 krtól 1 frt 40 krig; 10 literen felül 26 krtól 1 frt 20 krig. — Nagyban adó nélkül 56 literen felül hektoliterenként 22 frttól 46 frtig.

Részletes árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

BORT

asztali-, pecsenye-, csemege-bort, cognacot, idei kisüstös **szilvoriumot, tenyővizet eredeti tisztaságban, felelősség mellett** nagyban és kicsinyben **mérsékelt árban** ajánlunk. Árjegyzéket kivánatra bérmentve küldünk. **Székely-Keresztur,** 1898. decz. 18

Székely-Borkereskedés-Részvény-Társaság.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel szinét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké. Ára darabonként 3 frt. Jótállás mellett, mig a készlet tart. Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállitáson kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakaritó. Darabja 3 frt. A penge *** csillagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.

Gyüjtőknek 5 darab után egy ingyen küldetik.

Az

erdélyi hegyi borok

TEUTSCH B. JÓZSEF

pinczéjéből

(Segesvárt, Erdélyben)

Árjegyzék kivonata:

Nagy-Küküllőmenti 1896-beli	1 liter	36 kr.
Marosmenti	1 liter	40 kr.
Kis-Küküllőmenti	1 liter	42 kr.
Bolkácsi	1 liter	60 kr.
Dánosi	1 liter	65 kr.

üveg nélkül. Az üvegekért 7 kr fizetendő és ugyanez árban tisztán kimosva visszavétetnek.

Főraktár: GÁL JÁNOS füszer- és csemegeüzletében Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utcza).

Vadász terület bérbe adása.

Tekintettel arra, hogy a jelenlegi bérlő elvállalt kötelezettségének eleget nem tett, Máréfalva község vadászterülete **1899. február 16-án** nyilt árverés utján egymásután következő hat évre Máréfalva községházánál haszonbérbe adatik. Bővebb felvilágositás a községi birónál nyerhető.

Máréfalva, 1899. január hó 6-án.

Pál Sándor,
közs. főbiró.

Olcsó temetkezési intézet.

Van szerencsém a városi és vidéki nagyérdemü közönség b. figyelmét felhivni, hogy a Kossuth-utczában levő ***olcsó temetkezési intézetemet*** a mai kor igényeinek megfelelőleg berendeztem.

A legelőnyösebb árak mellett kaphatók nálam **ércz-, cserefa-** és mindenféle bevont **tapétás koporsók.** Raktáron tartok **szemfedőket** és szükséges kellékeket. **Egész temetéseket minden versenyt kiálló árakban pontosan és lelkiismeretesen teljesitek.** Ezeken kivül **elvállalok bármely épület- és butorasztalos munkát** is.

Kész szolgálattal: **Mercs György.**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „**Horgony**“ védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz Ármin gyógytárában.

Sz. 20271—898.
szb.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Hodgya község közbirtokosságának tulajdonát képező „Kuvasza“ nevü erdőből 21·95 k. hold erdő mintegy 855 m^3 I. osztályu és 1283 m^3 II. osztályu müfára becsült tölgyfa készlete az eladástól számitott egy évi kihasználási időtartam mellett **1899. évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor** Hodgya község házánál nyilvános szóbeli és zárt irásbeli árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 9407 frt, minek 10 százaléka bánatpénz.

Az árverési feltételek alólirott főszolgabirónál és a székelyudvarhelyi m. kir. alsó erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Udvarhely, 1899. január 7.

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

Jó fokolás gárántiroztatik.

Más községbe is be lehet vinni.

UGRON ZOLTÁN fiatfalvi mezőgazdasági szeszgyáránál a nyilt raktárban a szesz I. fokja kapható 68 krért.

Ugyanott kapható:

2 vizet megbiró szesz, mely 3 liter pálinkát ad ki . . .	62 kr.
60% szesz, mely még egy vizet megbir	41 „
30% pálinka	21 „

literenként.

Ezen italok bármely mennyiségben 1 litertől felfelé kiszolgáltatik üvegben, korsóban, hordóban, szóval elzárható edényben.

Ugron Zoltán fiatfalvi gazdasága,
mezőgazdasági szeszgyár
és vámraőrlő gőzmalom.

Bármily kis mennyiséget számlázok.

A szesz és pálinka forgalma szabad.

Fontos az uj törvény rendelkezése alapján

Nyomatott a kiadótulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt. 1899.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.